

บันทึก

เรื่อง การแยกธุรกิจประกันชีวิตและธุรกิจประกันวินาศภัยตามมาตรา ๑๒๗
แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.๒๕๓๕

กรรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ได้มีหนังสือ ที่ พณ ๐๕๐๓/๒๕๑๐ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๓๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่าตามมาตรา ๑๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.๒๕๓๕ บัญญัติให้บริษัทประกันชีวิตที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยด้วยอยู่แล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ จัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย โดยรับโอนบรรดาทรัพย์สินหนี้สิน ความรับผิดชอบตามกฎหมายประกันภัย ตลอดจนพนักงานลูกจ้างในส่วนของบริษัทประกันวินาศภัยของบริษัทไปเป็นของบริษัทที่ตั้งขึ้นใหม่ ภายในแปดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.๒๕๓๕ ใช้บังคับ หากไม่จัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดให้ถือว่าใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยนั้นสิ้นอายุ

เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๓๙ บริษัทเมืองไทยประกันชีวิต จำกัด ได้มีหนังสือแสดงความจำนงในการแยกธุรกิจประกันชีวิตและประกันวินาศภัยออกจากกันโดยแยกธุรกิจประกันวินาศภัยออกไปตั้งเป็นบริษัทใหม่ ใช้ชื่อว่า “บริษัทเมืองไทยประกันภัย จำกัด” และขอรับความเห็นชอบมายังกรรมการประกันภัย จึงมีปัญหาว່การขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยในกรณีนี้จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.๒๕๓๕ โดยจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อนหรือไม่

เจ้าหน้าที่ของกรรมการประกันภัยพิจารณาแล้วมีความเห็นสองฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า เนื่องจากมาตรา ๓๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.๒๕๓๕ ห้ามมิให้บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย และมาตรา ๑๒๗ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้บริษัทที่ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจทั้งสองอย่างต้องแยกธุรกิจออกจากกันโดยจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยโดยจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในแปดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกันชีวิตพ.ศ.๒๕๓๕ ใช้บังคับ หากไม่ดำเนินการภายในกำหนดให้ถือว่าใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยนั้นเป็นอันสิ้นอายุ ฉะนั้น การแยกธุรกิจดังกล่าวจะได้รับการพิจารณาตามหลักเกณฑ์พิเศษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.๒๕๓๕ โดยไม่ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขและไม่ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.๒๕๓๕ บทบัญญัติในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.๒๕๓๕ จะนำมาใช้บังคับเฉพาะผู้ขอรับใบอนุญาตใหม่เท่านั้น

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า เนื่องจากมาตรา ๑๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.๒๕๓๕ กำหนดให้บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจทั้งการประกันชีวิตและการประกันวินาศภัยจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย เพราะฉะนั้น จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตลอดจนต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อนตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.๒๕๓๕

กรรมการประกันภัยเห็นว่า ปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวเป็นปัญหาที่สำคัญไม่อาจหาข้อยุติได้ จึงเห็นสมควรส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยเพื่อจักได้ใช้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงกรรมการประกันภัย และกรมทะเบียนการค้า) แล้ว มีความเห็นว่าเดิมพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.๒๕๑๐ มิได้มีบทบัญญัติห้ามบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตที่จะประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยด้วย แต่ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.๒๕๓๕ ได้มีบทบัญญัติกำหนดห้ามมิให้บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตกระทำการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยไว้ในมาตรา ๓๓ (๑)^๑ ทั้งนี้ โดยเหตุผลว่า ลักษณะของการประกอบธุรกิจทั้งสองประเภทมีความแตกต่างกันไม่อาจที่จะนำมาประกอบรวมกันได้ การยอมให้มีการประกอบธุรกิจทั้งสองประเภทร่วมกันในบริษัทเดียวกันจะมีผลกระทบถึงระบบการเงินภายในของบริษัทอันจะยังผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยโดยตรง แต่เนื่องจากปรากฏว่ามีบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจทั้งสองประเภทอยู่ก่อนแล้ว ดังนั้น จึงได้มีการกำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจทั้งสองประเภทอยู่แล้ว ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไว้โดยเฉพาะ โดยในส่วนของประกอบธุรกิจประกันชีวิตนั้นมาตรา ๑๑๘^๒ ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดให้บริษัทยังคงสามารถดำเนินการต่อไปได้โดยไม่ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิตพ.ศ.๒๕๓๕ อีก สำหรับในส่วนของการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยนั้น มาตรา ๑๒๗^๓ วรรคสอง ของพระราชบัญญัตินี้ได้

^๑ มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้บริษัทกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๑๑๘ ให้ถือว่าบรรดาบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.๒๕๑๐ เป็นบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าสาขาของบริษัทที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสาขาของบริษัทที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ในการอนุญาต

^๓ มาตรา ๑๒๗ บริษัทตามมาตรา ๑๑๘ บริษัทใดได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยอยู่แล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บริษัท

กำหนดให้บริษัทดังกล่าวต้องจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย โดยรับโอนบรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน ความรับผิดชอบตามกรมธรรม์ประกันภัย พนักงานและลูกจ้างในส่วนของผู้ธุรกิจประกันวินาศภัยเดิมไปเป็นของบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่ให้แล้วเสร็จภายในแปดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยที่บทบัญญัติมาตรา ๑๒๗ กำหนดว่า “...ขอรับใบอนุญาต...ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย...” ซึ่งหลักเกณฑ์ทั่วไปในการขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยนั้น มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.๒๕๓๕ วางหลักว่า การประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยจะกระทำได้อีกได้จัดตั้งขึ้นในรูปบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดและต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี ซึ่งในการนี้จะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติก่อนให้

นั้นประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามใบอนุญาตนั้นต่อไปได้ภายใต้เงื่อนไขดังนี้

(๑) หลักทรัพย์ประกันที่บริษัทต้องวางไว้กับนายทะเบียนและเงินกองทุนที่บริษัทดำรงไว้ตามมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี ต้องเป็นหลักทรัพย์ประกันและเงินกองทุนต่างหากจากหลักทรัพย์ประกันและเงินกองทุนที่บริษัทตามมาตรา ๑๑๘ ต้องวางและดำรงไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย

(๒) ต้องแยกรายรับและรายจ่ายของผู้ธุรกิจประกันวินาศภัยออกเป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากรายรับและรายจ่ายของผู้ธุรกิจประกันชีวิต

(๓) ในกรณีที่รัฐมนตรีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่ารัฐมนตรีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยของบริษัทตามมาตรา ๑๑๘ นั้นด้วย

ให้บริษัทตามวรรคหนึ่ง จัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย โดยรับโอนบรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน ความรับผิดชอบตามกรมธรรม์ประกันภัย ตลอดจนพนักงานและลูกจ้างในส่วนของผู้ธุรกิจประกันวินาศภัยของบริษัทตามมาตรา ๑๑๘ เป็นของบริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่นั้นให้แล้วเสร็จภายในแปดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่จัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่เพื่อขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาดังกล่าวหรือปฏิบัติฝ่าฝืนมาตรานี้ ให้ถือว่าใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยของบริษัทตามมาตรา ๑๑๘ นั้นเป็นอันสิ้นอายุ

“ มาตรา ๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๗ การประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยจะกระทำได้อีกได้จัดตั้งขึ้นในรูปบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และโดยได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยจากรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

การจัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี ในการนี้จะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติก่อนให้ความเห็นชอบก็ได้

เมื่อได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดและได้วางหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๑๙ กับทั้งได้ดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนตามมาตรา ๒๗ แล้ว จึงให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยต่อรัฐมนตรีภายในระยะเวลาที่รัฐมนตรีกำหนด แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดแล้ว

การขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยและการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงและการอนุญาตรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยก็ได้

ความเห็นชอบก็ได้ หลังจากนั้น บริษัทที่จัดตั้งขึ้นจะต้องวางหลักทรัพย์ประกันและดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด แล้วจึงจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยต่อรัฐมนตรีได้ต่อไป จึงเห็นได้ว่าการให้ตั้งบริษัทประกันวินาศภัยเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องได้รับการพิจารณาล้นกรองถึงระดับคณะรัฐมนตรี ทั้งในแง่การให้จัดตั้งและการกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติก่อนที่จะให้จัดตั้งด้วย ดังนั้น แม้ว่าการแยกธุรกิจประกันวินาศภัยออกไปจัดตั้งเป็นบริษัทใหม่จะเป็นการดำเนินการตามที่มาตรา ๑๒๗ กำหนดให้ต้องกระทำโดยจะต้องมีบริษัทใหม่เกิดขึ้นก็ตาม แต่ในการจัดตั้งบริษัทขึ้นนั้นอาจต้องมีการกำหนดเงื่อนไขใดๆ ให้ต้องปฏิบัติตามความเหมาะสมแก่กรณีก็ได้ การที่มาตรา ๑๒๗ มิได้กำหนดเฉพาะเป็นอย่างอื่นจึงเป็นการประสงค์ให้การขออนุญาตดำเนินไปตามหลักทั่วไปดังกล่าว

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๓๙